

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ യുദ്ധകാണ്ഡേ

॥ ഏകോന്നവതിതമഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ഏകോന്നവതിതമഃ സർഗഃ ॥

വിഭീഷണസ്യ രക്ഷഃസു പ്രഹാരസ്തേന വാനരയുമ്പാനാം
പ്രോത്സാഹനം ലക്ഷ്മണേനേന്ദ്രജിതഃ സാരഥേർവധോ
വാനരൈസ്തദീയാനാമശ്വാനാം വിനിപാതനം

യുധ്യമാനൗ തതോ ദൃഷ്ട്വാ
പ്രസക്തൗ നരരാക്ഷസൗ |
പ്രഭിന്നാവിവ മാതംഗൗ
പരസ്പരജയൈഷിണൗ || 6.89.1 ||

തയോർയുദ്ധം ദൃഷ്ടുകാമോ
വരചാപധരോ ബലീ |
ശൂരഃ സ രാവണഭ്രാതാ
തസ്ഥൗ സംഗ്രാമമൂർധനി || 6.89.2 ||

തതോ വിസ്ഫാരയാമാസ
മഹദ് ധനുരവസ്ഥിതഃ |
ഉത്സസർജ ച തീക്ഷ്ണാഗ്രാൻ
രാക്ഷസേഷു മഹാശരാൻ || 6.89.3 ||

തേ ശരാഃ ശിഖിസംസ്പർശാ
നിപതന്തഃ സമാഹിതാഃ |

രാക്ഷസാൻ ദ്രാവയാമാസു -
 ര്വജ്രാണീവ മഹാഗിരീൻ || 6.89.4 ||

വിഭീഷണസ്യാനുചരാ -
 സ്തേപി ശൂലാസിപട്ടിശൈഃ |
 ചിച്ഛിദുഃ സമരേ വീരാൻ
 രാക്ഷസാൻ രാക്ഷസോത്തമാഃ || 6.89.5 ||

രാക്ഷസൈസ്തൈഃ പരിവൃതഃ
 സ തദാ തു വിഭീഷണം |
 ബഭൗ മധ്യേ പ്രധൃഷ്ടാനാം
 കലഭാനാമിവ ദ്വിപഃ || 6.89.6 ||

തതഃ സഞ്ചോദമാനോ വൈ
 ഹരീൻ രക്ഷോവധപ്രിയാൻ |
 ഉവാച വചനം കാലേ
 കാലജ്ഞോ രക്ഷസാം വരഃ || 6.89.7 ||

ഏകോന്യം രാക്ഷസേന്ദ്രസ്യ
 പരായണമവസ്ഥിതഃ |
 ഏതച്ഛേഷം ബലം തസ്യ
 കിം തിഷ്ഠന്ത ഹരീശ്വരാഃ || 6.89.8 ||

അസ്മിംശ്ച നിഹതേ പാപേ
 രാക്ഷസേ രണമൂർധനി |
 രാവണം വർജയിത്വാ തു
 ശേഷമസ്യ ബലം ഹതം || 6.89.9 ||

പ്രഹസ്തോ നിഹതോ വീരോ
 നികുന്ദശ്ച മഹാബലഃ |

കുംഭകർണശ്ച കുംഭശ്ച
ധൂമാക്ഷശ്ച നിശാചരഃ || 6.89.10 ||

ജംബുമാലീ മഹാമാലീ
തീക്ഷ്ണവേഗോഽശനിപ്രഭഃ |
സുപ്തഘ്നോ യജ്ഞകോപശ്ച
വജ്രദംഷ്ട്രശ്ച രാക്ഷസഃ || 6.89.11 ||

സംഹാദീ വികടോഽരിഘ്ന -
സ്തപനോ മന്ദ ഏവ ച |
പ്രഘാസഃ പ്രഘസശ്ചൈവ
പ്രജംഘോ ജംഘ ഏവ ച || 6.89.12 ||

അഗ്നികേതുശ്ച ദുർധർഷോ
രശ്മികേതുശ്ച വീര്യവാൻ |
വിദ്യുജ്ജിഹ്വോ ദ്വിജിഹ്വശ്ച
സൂര്യശത്രുശ്ച രാക്ഷസഃ || 6.89.13 ||

അകമ്പനഃ സുപാർശ്വശ്ച
ചക്രമാലീ ച രാക്ഷസഃ |
കമ്പനഃ സത്തുവന്തൗ തൗ
ദേവാന്തകനരാന്തകൗ || 6.89.14 ||

ഏതാൻ നിഹത്യാതിബലാൻ
ബഹുൻ രാക്ഷസസത്തമാൻ |
ബാഹുഭ്യാം സാഗരം തീർത്വാ
ലംഘ്യതാം ഗോഷ്പദം ലഘു || 6.89.15 ||

ഏതാവദേവ ശേഷം വോ
ജേതവ്യമിതി വാനരാഃ |

ഹതാഃ സർവേ സമാഗമ്യ
രാക്ഷസാ ബലദർപിതാഃ || 6.89.16 ||

അയ്യങ്കുതം നീധനം കർതും
പുത്രസ്യ ജനിതൂർമമ |
ഘൃണാമപാസ്യ രാമാർഥേ
നിഹൻയാം ഭ്രാതൃരാത്മജം || 6.89.17 ||

ഹന്തുകാമസ്യ മേ ബാഷ്പം
 ചക്ഷുശ്ചൈവ നിരൂധ്യതി |
 തഥൈവൈഷ മഹാബാഹു -
 രലക്ഷ്മണഃ ശമയിഷ്യതി || 6.89.18 ||

വാനരാ ഘ്നത സംഭൂയ
 ഭൂത്യാനസ്യ സമീപഗാൻ |
 ഇതി തേനാതിയശസാ
 രാക്ഷസേനാഭിചോദിതാഃ || 6.89.19 ||

വാനരേന്ദ്രാ ജഹ്യുഷിരേ
 ലാംഗുലാനി ച വിവ്യധുഃ |
 തതസ്തു കപിശാർഭൂലാഃ
 ക്ഷേപ്യന്തശ്ച പുനഃ പുനഃ |
 മുമുചുർവിവിധാൻ നാദാൻ
 മേഘാൻ ദൃഷ്ട്വേവ ബർഹിണഃ || 6.89.20 ||

ജാംബവാനപി തൈഃ സർവൈഃ
 സ്വയുമൈരഭിസംവൃതഃ |
 ത്വേഷ്മഭിസ്താഡയാമാസു -
 ര്നഖൈർദന്തശ്ച രാക്ഷസാൻ || 6.89.21 ||

നിഘ്നന്തമൃക്ഷാധിപതിം
 രാക്ഷസാസ്തേ മഹാബലാഃ |
 പരിവവ്രുർഭയം തൃക്ത്വാ
 തമനേകവിധായുധാഃ || 6.89.22 ||

ശരൈഃ പരശുഭിസ്തീക്ഷ്ണൈഃ
 പട്ടിശൈര്യഷ്ടിതോമരൈഃ |
 ജാംബവന്തം മൃഗേ ജഘ്നു -
 ര്നിഘ്നന്തം രാക്ഷസീം ചമും || 6.89.23 ||

സ സമ്പ്രഹാരസ്തുമുലഃ
 സഞ്ജജേന്ത കപിരക്ഷസാം |
 ദേവാസുരാണാം ക്രുദ്ധാനാം
 യഥാ ഭീമോ മഹാസ്വനഃ || 6.89.24 ||

ഹനുമാനപി സങ്ക്രുദ്ധഃ
 സാലമുത്പാദ്യ പർവതാത് |
 സ ലക്ഷ്മണം സ്വയം പൃഷ്ഠാ -
 ദവരോപ്യ മഹാമനാഃ || 6.89.25 ||

രക്ഷസാം കദനം ചക്രേ
 ദുരാസാദഃ സഹസ്രശഃ |
 സ ദത്ത്വാ തുമുലം യുദ്ധം
 പിതൃവൃന്ത്യേന്ദ്രജിദ് ബലീ || 6.89.26 ||

ലക്ഷ്മണം പരവീരഘ്നഃ
 പുനരേവാഭ്യധാവത |
 തൗ പ്രയുദ്ധൗ തദാ വീരൗ
 മൃഗേ ലക്ഷ്മണരാക്ഷസൗ || 6.89.27 ||

ശരൗഘാനഭിവർഷന്തു
 ജഘ്നതുസ്തൗ പരസ്പരം |
 അഭീക്ഷ്ണമന്തർദ്വയതുഃ
 ശരജാലൈർമഹാബലൗ || 6.89.28 ||

ചന്ദ്രാദിത്യാവിവോഷ്ണാനേതേ
 യഥാ മേഘൈസ്തരസ്വിനൗ |
 നഹ്യാദാനം ന സന്ധാനം
 ധനുഷോ വാ പരിഗ്രഹഃ || 6.89.29 ||

ന വിപ്രമോക്ഷോ ബാണാനാം
 ന വികർഷോ ന വിഗ്രഹഃ |
 ന മുഷ്ടിപ്രതിസന്ധാനം
 ന ലക്ഷ്യപ്രതിപാദനം || 6.89.30 ||

അദ്യശ്യത തയോസ്തത്ര
 യുധ്യതോഃ പാണിലഘുവാത് |
 ചാപവേഗപ്രയുക്തൈശ്ച
 ബാണജാലൈഃ സമന്തതഃ || 6.89.31 ||

അന്തരിക്ഷേദ്ഭിസമ്പന്നേ
 ന രൂപാണി ചകാശിരേ |
 ലക്ഷ്മണോ രാവണിം പ്രാപ്യ
 രാവണിശ്ചാപി ലക്ഷ്മണം || 6.89.32 ||

അവ്യവസ്ഥാ ഭവത്യുഗ്രാ
 താഭ്യാമന്യോന്യവിഗ്രഹേ |
 താഭ്യാമുഭാഭ്യാം തരസാ
 പ്രസൃഷ്ടൈർവിശിഖൈഃ ശിതൈഃ || 6.89.33 ||

നിരന്തരമിവാകാശം

ബഭൂവ തമസാ വൃതം |

തൈഃ പതദ്ഭിശ്ച ബഹുഭി -

സ്തയോഃ ശരശതൈഃ ശിതൈഃ || 6.89.34 ||

ദിശശ്ച പ്രദിശശ്ചൈവ

ബഭൂവുഃ ശരസങ്കുലാഃ |

തമസാ പിഹിതം സർവ -

മാസീത് പ്രതിഭയം മഹത് || 6.89.35 ||

അസ്തം ഗതേ സഹസ്രാംശൗ

സംവൃതേ തമസാ ച വൈ |

രുധിരൗഘാ മഹാനദുഃ

പ്രാവർത്തന്ത സഹസ്രശഃ || 6.89.36 ||

ക്രവ്യാദാ ദാരുണാ വാഗ്ഭി -

ശ്ചിക്ഷിപൂർഭീമനിഃസ്വനാൻ |

ന തദാനീം വവൗ വായു -

ർന ച ജജ്വാല പാവകഃ || 6.89.37 ||

സ്വസ്ത്യസ്തു ലോകേഭ്യ ഇതി

ജജൽപുസ്തേ മഹർഷയഃ |

സമ്പേതുശ്ചാത്ര സന്തപ്താ

ഗന്ധർവാഃ സഹ ചാരണൈഃ || 6.89.38 ||

അഥ രാക്ഷസസിംഹസ്യ

കൃഷ്ണാൻ കനകഭൂഷണാൻ |

ശരൈശ്ചതുർഭിഃ സൗമിത്രി -

ർവിവ്യാധ ചതുരോ ഹയാൻ || 6.89.39 ||

തതോഽപരേണ ഭൽലേന
 പീതേന നിശിതേന ച |
 സമ്പൂർണായതമുക്തേന
 സുപത്രേണ സുവർചസാ || 6.89.40 ||

മഹേന്ദ്രാശനികൽപേന
 സുതസ്യ വിചരിഷ്യതഃ |
 സ തേന ബാണാശനിനാ
 തലശബ്ദാനുനാദിനാ || 6.89.41 ||

ലഘുവാദ് രഘവഃ ശ്രീമാ -
 ണ്ശിരഃ കായാദപാഹരത് |
 സ യന്തരി മഹാതേജാ
 ഹതേ മന്ദോദരീസുതഃ || 6.89.42 ||

സ്വയം സാരഥ്യമകരോത്
 പുനശ്ച ധനുരസ്പൃശത് |
 തദദ്ഭുതമഭൂത് തത്ര
 സാരഥ്യം പശ്യതാം യുധി || 6.89.43 ||

ഹയേഷു വ്യഗ്രഹസ്തം തം
 വിവ്യാധ നിശിതൈഃ ശരൈഃ |
 ധനുഷ്യഥ പുനർവ്യഗ്രം
 ഹയേഷു മുമുചേ ശരാൻ || 6.89.44 ||

ചരിദ്രേഷു തേഷു ബാണൗഘൈ -
 ര്വിചരന്തമഭീതവത് |
 അർദയാമാസ സമരേ
 സൗമിത്രിഃ ശീഘ്രകൃത്തമഃ || 6.89.45 ||

നിഹതം സാരമിം ദൃഷ്ട്വാ
 സമരേ രാവണാത്മജഃ |
 പ്രജഹൗ സമരോദ്ധർഷം
 വിഷണ്ണഃ സ ബഭൂവ ഹ || 6.89.46 ||

വിഷണ്ണവദനം ദൃഷ്ട്വാ
 രാക്ഷസം ഹരിയൂഥപാഃ |
 തതഃ പരമസംഹൃഷ്ടാ
 ലക്ഷ്മണം ചാഭ്യപൂജയൻ || 6.89.47 ||

തതഃ പ്രമാഥീ രഭസഃ
 ശരഭോ ഗന്ധമാദനഃ |
 അമൃഷ്യമാണാശ്ചത്വാര -
 ശ്ചക്രൂർവേഗം ഹരീശ്വരാഃ || 6.89.48 ||

തേ ചാസ്യ ഹയമുഖ്യേഷു
 തൂർണമുത്പത്യ വാനരാഃ |
 ചതുർഷു സുമഹാവീരയാ
 നിപേതൂർഭീമവിക്രമാഃ || 6.89.49 ||

തേഷാമധിഷ്ഠിതാനാം തൈ -
 ര്വാനരൈഃ പർവതോപമൈഃ |
 മുഖേഭ്യോ രുധിരം വൃക്തം
 ഹയാനാം സമവർത്ത || 6.89.50 ||

തേ ഹയാ മഥിതാ ഭഗ്നാ
 വ്യസവോ ധരണീം ഗതാഃ |
 തേ നിഹത്യ ഹയാംസ്തസ്യ
 പ്രഥമ്യ ച മഹാരഥം |

പുനരുത്പത്യ വേഗേന

തസ്ഥൂർലക്ഷ്മണപാർശ്വതഃ || 6.89.51 ||

സ ഹതാശ്വാദവപ്സത്യ

രഥാൻമഥിതസാരഥിഃ |

ശരവർഷേണ സൗമിത്രി -

മഭ്യധാവത രാവണിഃ || 6.89.52 ||

തതോ മഹേന്ദ്രപ്രതിമഃ സ ലക്ഷ്മണഃ

പദാതിനം തം നിഹതൈർഹയോത്തമൈഃ |

സൃജന്തമാജൗ നിശിതാംഛരോത്തമാൻ

ഭൃശം തദാ ബാണഗണൈർവ്യദാരയത് || 6.89.53 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

യുദ്ധകാണ്ഡേ ഏകോന്നവതിതമഃ സർഗഃ ||